

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel. Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3 sz.

Társzerkesztő:
Wagner Anta!

Laptulajd. és fel. szerkesztő
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Égész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

A Gotterhalte.

Emlut Szent István napja is. Vége a nyárnak, vége az uborkaszезónnak.

Csak egynek nincs vége, csak egyik nem akar vége szakadni: a — „Gotterhalte“ nak!

Évtizedek óta háborítja fel léptenyomon a magyar és magyarul érezni tudó társadalmat ez a nóta, amelyet a köztudat már rég elkeresztelt „hóhérnótá“-nak.

A hazafiság érzete, nem politikai érület. Ha már a politikában vágnak, rugnak, leköpnék bennünket, legalább legszentebb hazafias érzésünkben ne botránkoztassanak meg lépten nyomon.

Az országban királyunk születésnapján, Szent-István napján pedig a Mátyás templomban tartott mise alatt a „Gott-erhalte“-t játszották.

Talán azért kellett a szent jobb ünnepe ezt a hóhérnótát fujni, hogy a bal kezek munkája annál inkább eszünkbe jusson?! Hiszen eszünkben van folytonfolyvást. Hiszen ez a tudat áll sziveink között, ez az emlék kísért mindörökkön. De annyi jussunk csak van saját hazánk földjén, hogy a mi fiainkból alkotott katonaságunk kényszerűségből ne inzul-tálhasson bennünket!

Vessünk számot. Ha megnyugszik a nemzet ebben a gyalázatos állapotban, ha beösméri, hogy nincs ereje a magyar erzés legszentebb diadalát kivívni; ám hajtsa meg igába illő nyakát és vesse prédára minden szentséges törekvését — adja meg magát kényre-kegyre.

De ha magyaroknak valljuk magunkat, ha Árpád vérének egy ezredrésnyi cseppje maradt még ereinkben: ne engedjük az első Árpád-házi király emléket a Gotterhaltéval megcsufolni!

Mi köze ennek a gyűlölt nótának Szent Istvánhoz, a Hollós Mátyás templomához, a Vérmezőhöz? Ezt kérdezzük mindenkitől, akinek keblében magyar szív dobog!

Meg kell változtatni azt a szabályza-tot, amely a magyar katonának kötele-ségévé teszi a magyar hazafias érzés meggyalázását!

Hiszen a 48-as vértanukat is a Gott-erhalte mellett akasztották fel.

Katonai szabályzatról lévén szó, az csak Őfelsége beleegyezésével változtat-

ható meg. Katonáktól, hol a merev subordináció uralkodik, nem lehet meg-kívánni, hogy ilyen előterjesztést te-gyenek.

Hanem igenis akár 48-as, akár 67-es kormány lenne, mindenkor kötelessége volna felvilágosítani az uralkodót, hogy a magyar nemzet fiainak hűsége és lo-jalitätsa csak emelkedik, ha e nótát el-törlik, mert az nem allattvalói hűségi, engedelmességi kérdés, hanem olyan, mely legszentebb kegyeleti érzését bántja a magyarnak.

Igaz, hogy a mostani viszonyokat nem tartjuk alkalmasoknak ilyen kérdé-sék elintézésére, de időnként foglalkozni kell ilyen ideális kérdésekkel is, mert már sajnos, annyira jutottunk, hogy min-den jobb nemzeti érzés mintha kihalt volna az emberek lelkületéből.

K.

Az ujborkok árának alakulása.

Habár az idei szürettől még körülbelül két hónap valaszt el bennünket, szőlőbirtokosainkat máris közelről érinti és élénken foglalkoz-tatja az a kérdés, hogy miképpen fog az idén az ujbork ára kialakulni.

Ez a kérdés ezáltal annál fontosabb, mert azokhoz a köztudomásu nagy károkhoz, ame-lyeket hazai szőlők igen nagy részben a tél, de főként az áprilisi nagy fagyok okoz-tak, a szőlő két legveszedelmesebb ellensé-gének a peronosporának és a szőlőmolynek rendkívüli kártételei az idén még az előző éveknl is nagyobb mértékben járultak. Ami különösen a szőlőmolyt illeti ennek a vesze-delmes pusztításait jelentik az idén olyan vi-dékekről is, ahol a szőlőmolyt eddig még nem is ismerték.

Ilyen körülmények közt a bortermés meny-nységére vonatkozó kilátások az idén általá-ban kedvezőtlenek már most is, sőt sok hely-en határozottan rosszak s hogy az említett, valamint még ezután bekövetkező egyéb elemi csapások a szüretig, még a mai ter-méskilátásokat is mennyire fogják még esők-enteni, azt nem tudhatjuk. Annyit azonban sajnos, már most is megállapíthatunk, hogy az idei termés az eddigi kilátások szerint is jelentékenyen kevesebb lesz a tavalyinál.

Ha emellett figyelembe vesszük még azt is, hogy a munkabérek az idén a legtöbb helyen még az előző éviéknél is magasabbra emel-kedtek, s hogy e miatt a szőlősgazdának még a várható gyenge termés elérése és meg-

óvása is az eddiginél jelentékenyen több költ-ségébe fog kerülni, kétségtelen, hogy még a mult événél is jobb borákrara van szükség, hogy a szőlőmivelés ebben az esztendőben kifizesse magát.

A jelen esetben a borárak lényeges emel-kedésének minden feltétele meg is van.

Ennek egyik oka kétségkívül az új bortör-veny üdvös rendelkezéseire, különösen a sze-szezés és cukrozás eltiltására s a törkölybor-készítés korlátozására vezethető vissza, me-lyek a borhamisításnak s a borok szaporítá-sának meglehetősen gátat vetettek s míg egyrészt a hamisított borokat a forgalomból kiszorították, másrészt a boraink iránti bizal-mat, mind a belföldön, mind a külföldön megszilárdították. Ez természetesen még mind a belföldi borfogyasztásnak, mind boraink kivitelének emelkedését vonta maga után s az ennek folytán megnövekedett kereslet okozta azután a borárak emelkedését.

Különösen örvendetes és boraink értékesi-tése szempontjából igen fontos körülmény borkivitelünknek a legutóbbi években történt igen jelentékeny emelkedése. A Magyaror-szágból hordóban kivitt bor és must mennyi-sége — a palackborokon kívül — az 1901—1908. években évenként 689,463 és 990,566 métermázsra közt váltakozott. Az 1909-ik év-ben már 1,132,484 métermázsra, 1910-ben 1,102,383 métermázsra, 1911-ben pedig 1,396,697 métermázsra volt a kivitel. A kivitel értéke pe-dig, amely az 1901—1909. években átlag 29,000,000 korona volt, az 1909-ik évben 33,765,222 K-ra, 1910-ben 39,166,194 K-ra, 1911-ik évben pedig 56,273,746 koronára emelkedett.

Ezzel szemben a behozatal folytonos csök-kenést mutat.

Kétségtelen tehát, hogyha az idén annyi bortunk teremne is, mint a mult évben, az is igen könnyen és jó áron találna vevőre. Minthogy pedig az idei bortermés az említett elemi csapások miatt — sajnos — jóval ke-vesebb lesz, a boráraknak okvetlenül emel-kedniök kell.

Ezt annál biztosabbra vehetjük, mert az idei jó gabonatermés és a magas munkabé-rek természetesen a fogyasztóközönség jóvedelmének és így fogyasztóképességének is növekedését vonják maguk után s ez két-séggkívül kifejezetre fog jutni a belföldi bor-kereslet emelkedésében is.

Ismételjük tehát, hogy az idei termésű bo-rok árának kedvező kialakulására s a mult évihez képes való emelkedésre minden előfel-tétel megvan, ha csak maguk a termelők nem fogják a dolgot elrontani.

Ezt annál is inkább hangsúlyozni kell, mert az előző években is jórészt maguk a terme-lők voltak az okai annak, hogy jobb árak nem voltak elérhetőek.

Sok esetben sajnosan tapasztaltuk ugyanis, hogy a szőlősgazdák a borárak alakulására befolyást gyakorló körülmények tekintetében egyáltalában nem lévén tájékozva, jóval ko-

rában, jóval olcsóbban tették eladhatóvá termésüket, mintsem kellett volna s így kevesebbet kaptak, mint amennyit kaptak volna a borért.

Ha ugyanis az elővételkor — mondjuk júliusban vagy augusztusban — bő, közép, vagy akár milyen termés mutatkozik, természetesen, hogy a vevő ehhez képest fogja a vételárat megajánlani. Ha már most elemi csapások, peronospora, szőlőmoly, aszály, jégverés stb. folytán a termés szüretig felére, negyedrézére vagy még ennél is kevesebbre apad is le, azért a vevő egy hektóliter mustért csakis a jobb terméskilátások közt megállapított árt fogja megfizetni, holott a must a termés mennyiségének csökkenése folytán természetesen előálló értékemelkedés tehát megint csak a vevő javára esik s az eladónak ebből ismét tetemes kára származhatik.

Mind a termés mennyiségének csökkenéséből, mind a minőség javulásából származó s a borárak kedvező alakulását okozó előnyökről le kell hát mondania annak, aki a mustot jóval a szüret előtt eladja. Ezzel azonban nem csak magának okoz kárt, hanem a többi szőlőbirtokosoknak is, mert az ilyen olcsó eladások rendszerint a borárak lenyomását eredményezik az illető borvidéken.

Vannak szőlősgazdák, akik nem is maguk szüretelnek, hanem a tőkén adják el a termést, ami rendszerint meg a legrosszabb üzlet szokott lenni a termelőre.

Az is nagy hiba, hogy ha a termelők nem gondoskodnak előre a szürethez szükséges hordókról, mert szüretkor, amint ezt különösen nagyobb termés esetén, péld. 1908-ban láttuk vagy nagyon drágán, vagy egyáltalában nem kapnak már hordót. Így teljesen kiszolgáltatják magokat a vevőknek s kénytelenek potom áron elvesztegetni a termést s ez megint csak hátrányos a többi termelők borai árának alakulására is.

Jórészt ezek az okai annak a sajtóságos körülménynek, hogy míg más gazdasági terményeknek és az iparcikkeknek sőt minden egyének az ára az utóbbi egy-két évtized alatt annyira emelkedett, ugyaszovalán egyedül a bor az, melynek ára nemcsak hogy lépést nem tartott a minden más téren tapasztalható áremelkedéssel, sőt e tekintetben a bornál egyáltalán nem is tapasztalható javulás a filoxera előtti állapothoz képest. A vendéglőkben ugyan a filoxera fellépte óta megkétszereződött a bor kimérési ára, de azért a termelő ma sem kap többet, a borért mint azelőtt.

Ez annál szomorúbb és annál súlyosabban érinti a szőlősgazdákat, mert a szőlőfelújítás igen nagy befektetésekkel járt, mert továbbá a szőlő rendszeres évi művelési költségei is egyre fokozódnak s ezekhez ma már mint rendszeres évi kiadást kell hozzászámítani a szőlő számos ellensége ellen való védekezés tetemes költségeit is.

Mindezeknél fogva köztudomású dolog, hogy

ma már tetemesen többre kerül egy hold szőlő megmunkáltatása fenntartása mint 15-20 évvel ezelőtt s ezt a borkereskedőknek is méltányolniuk kell.

Most, mikor az újbor árának kedvező alakulására a legjobb kilátásaink vannak, melegen ajánljuk az itt elmondottakat lapunk olvasóinak és általában szőlősgazdáinknak a figyelmébe.

Használjuk ki az újbor árának kedvező alakulására alkalmas konjunktúrákat amire oly nagy szükségünk van.

Ne siessünk az újbor eladásával!

Színház.

Sasfiók

Tallian László jutalomjátékául került színre. Az előadás általában véve gyengébb volt, mint az első. Csak Tallian, Halasi Mariska, Horváth József és Szabadkai voltak a megszokott jók. Játékukról elmondtuk már véleményünket az első előadás után, tehát újlag írni, csak fölösleges ismétlésbe boesátkoznánk.

A színház műsora.

Kedd: Kis gróf. Operett. Kovács Lili jutalomjátéka.

TELEFONHIREK.

Bpest, 1912. augusztus 27.

A trónörökös.

A „Budapesti Hirlapban“ ma szenzációs cikk jelent meg, amely szerint Ferenc Ferdinánd trónörökös nem vesz részt a delvidéki hadgyakorlatokon. A cikk állításait a Magyar Távirati Iroda elejétől végig megcáfolja.

A pápa beteg.

A párisi „Matin“ jelentése szerint a pápa egészségi állapotát napról napra gyöngül és szemlátomást fogy.

Cuvaj

horvátországi királyi biztos ma délelőtt kihallgatáson jelent meg e királynál.

A jegyzők

most Kolozsvárott kongresszust tartanak. Az első napon óriási módon kifakadtak a belügyminiszter ellen.

György herceget

a volt szerb trónörökösöt gyógyítás végett egy párisi szanatóriumba viszik.

Tüz Konstantinápolyban.

Sztambulban a többnyire kis üzlet emberek által lakott két városnegyedben tűz ütött ki. A tűz 23 házat, 60 üzletet és egy mecsetet hamvasztott el.

Gyilkosság.

Nagykanizsáról jelentik, hogy Faragó Mihály az utcán kétszer rálőtt egy leányra. A golyó átjárta a szerencsétlen leány szívét, összeesett és rögtön meghalt. Faragót letartóztatták.

NAPIHIREK.

Személyi hír. Szentgáli Antal mérnök, világtárt földink, Szentpétersvárról néhány napi tartozkodásra Bajára érkezett.

Passiójáték Baján. Mohácson ezidőszent egy vállalkozó az ottani közönség köréből betanított társulattal passiójátékokat rendez. Mint értesülünk Baján is legközelebb »Passio« játékok fognak tartatni valószínűleg itt is a bajai közönség közreműködésével.

Szerenésétlenség cséplés közben. A napokban Bujdosó Mihály süködi illetőségű 19 éves cséplőgépetető jobb kezének első két ujpercét a gép leszakította. Szülyos sérülésével ápolás végett a bajai közokórházba szállították.

A gazdasági népiskolák ellenőrzése. A kultuszminiszteriumban a gazdasági népiskoláknak államsegély iránti kérvényeiből azt tapasztalta, hogy számos ilyen iskola működése nem felel meg a kívánalmaknak és hogy különösen a gazdasági tárgyakat nem tanítják a megszabott terjedelemben. Mivel agrárállamban a gazdasági népiskola nagyfontosságú és az állam sokat költ rájuk, ezért meg kellett vizsgálni, hogy mi egyéb oka van hátramaradásuknak. A kultuszminiszter megállapította, hogy elsősorban a hiányos ellenőrzés az oka az iskola hibájának: ezért a kir. tanfelügyelőket most szigorúbb ellenőrzésre a legnyomatékosabban fölhevta. Köteles lesz szeptember 1-től a tanfelügyelő a legszigorúbban eljárni és minden alkalommal a gazdasági iskolát épp úgy megvizsgálni, mint a mindennapi iskolát és ahol mulasztásra akad, ott be kell szüntetnie a tanítói tiszteletdíj kifizetését.

A férfi hűség. Hiába mondják a férfiak, hogy az asszony kötelessége a hallgatás, mert a férj keres és az asszony köit. Ez egyszerűen nem igaz. Csak ott van igazi boldog házasság, ahol a férj az asszonyra hallgat és együtt, okosan élnek, úgy mint két őszinte barát. Nem vagyunk a tulzottságnak barátai, s nem megyünk azokkal sem, akik ma holnap a nők részére a férfiakénál több jogot követelnek, hanem megelégszünk az arany középpottal. Az okos asszony, okosan bánik

A „Szegedi Kereskedelmi és Iparbank“ bajai fiókjának jelenlegi üzlethelyiségei

1912. évi november hó 1-re üzlethelyiségeknek kiadó.

Bővebb felvilágosítás kapható Drescher Gyula tulajdonosnál.

férjével, mert a férj csak ezen az uton követheti a nő tanácsát és mert hű hozzá. Vagy lehet-e okosab tanácsot követni egy férjnek, mint azt, hogy napjában kétszer igyék Diadal kávé, mely a legjobb kávék keveréke, s mely a tulajdonos saját módszere szerint olyképen van konzerválva, hogy ízét és zamatját évekig megtartja. Ha ezt issza a férj, úgy más vászoncselédre reá se néz. Csak a két elefánt védjegyre kell ügyelni és csak zárt csomagban szabad elfogadni. Minden jobb fűszerkereskedésben kapható.

FODOR KÁROLY.

segélszerkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

NYILT-TÉR.

Ezen rovatokban közölték a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Boldogult férjem elhunya alkalmából fogadják mély gyászunkban való részvételükért hálás köszönetemet.

Üzv. Horváth Jánosné.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy az első bajai tamburazenekar **Petrovác Béla** és **Farkas Károly** vezetése alatt a Casinó vendéglő helyiségében

hangversenyez.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

teljes tisztelettel

Preimájer Pál

Casinó vendéglős.

Budapesti zeneakadémián járt

zongoratanitónő

zongorórákat elvállal. Árpád-utca 32.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókintézete

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálogkölcsonöket

földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozása alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltebb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

Weisz Henrik női divattermében ügyes alj és derék varrónók

azonnal felvételnek.

Hajnal-utca 20 szám alatt.

Sörraktár változás.

Tudatjuk tisztelt ügyfeleinkkel és a sörfogyasztó közönséggel, hogy Madár Zsigmond úr alkalmazásunkból távozott és a megrendelések közvetlenül ottani főraktárosunknál eszközlendők (telefon 157.) melynek vezetésével **Steiner Lajos** urat bíztuk meg, ki a legnagyobb gondossággal fogja a feleket kiszolgálni.

Hirschfeld S. sörgyár r. t.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Weisz Henrik ur női divat szalonjából kiléptem és

női divat üzletemet

Baján a Szent László-utca 54 sz a. megnyitottam.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve kijelentve, hogy házakhoz is eljárom vagyok

teljes tisztelettel

Hammer Mariska.

Parkett munka.

Miután parkett munkásaink Baján vannak, abban a helyzetben vagyunk, hogy elsőrangú

parkettmunkákat

olcsóbb áron elvállalhatunk. Az érdeklődők Dobó József építésvezetőnkhez fordulhatnak Baján.

OTTOVAY és VINKLER

a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank palotájának építő-vállalkozói.

HIRDETÉSEK

felvételnek — a kiadóhivatalban

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT
KAPHATÓ.

Nánay Aurél

könyvnyomdája
Bácsalmáson.

Könyvnyomdai munkák
izléses, gyors és

jutányos elkészítése!!!

Községi nyomtatvány-
raktár!

Egy vagy két kis diák

intelligens családnál teljes ellátást nyerhet. Esetleg oktatásban is részülhetnek egy gimnáziumi tanuló részéről.

Bővebbet Atilla-utca 19. sz

ÁLLANDÓ

BUTORKIÁLLÍTÁS

Baján, Erzsébet királyné-utca 7. szám alatt

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményű *fa- és kárpitos-butorait* meglepő kedvezményes

ár és fizetési feltételek mellett. Diszítéceket és lakberendezéseket kiváló szakmunkásom végzi. Telefonszám 84.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban e

valódi.

☞ Kapható minden fűszerüzletben. ☜
Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

- 1/2 kilo Diadal pörköltkávé . . . 1 kor. 25 fillér.
- 1/2 kilo Salon Diadal pörköltkávé 1 kor. 35 fillér.
- 1/2 kilo Elite Diadal pörköltkávé . 1 kor. 50 fillér.

A mesterdálnok . . .

Czipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes.
Mert ha czipőt szegzek, varrok.
Rajt' van

- Egyszerűen díszes cementlapok □²-ként 224 K-tól kezdve
- Csiszolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve
- Beton műkölépeső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve
- Csiszolt granit lépcső f. mtr.-ként 10 K-tól kezdve
- Beton sírkeret 2 m. hosszú 1 m. széles 15 K-tól kezdve
- Beton sírkeret 1 m. hosszú sírfedőlappal 50 K-tól kezdve
- Drótbetétes cementcsövek 15 100 cm. átmérőig
- Kut fedőlapok betonból 20 K-tól kezdve
- Kutmedencék betonból 6 K-tól kezdve
- Vízmedencék betonból 16 K-tól kezdve
- 1 kocsi dunai homok hazaszállítva 4 korona.
- Mindenféle beton- és műkö munkát elvállal

Grünhut Miksa

Spitzer-féle tégl- és cemetárnyára.

Egy jó fiu

tanoncnak és egy fiu kifutónak fizetés-
sel azonnal felvétetnek a Corvin nyom-
dában (Mátyás király-tér 8 sz)

Kátrány, carbolineum fedéllemezek és fertőtlenítő szerek nagy raktára

HUSZÁR JÓZSEF

kizárólagos festékkereskedésében, Baján, Fötér.

Saját gyártmányú I. rendű olajfesték kimérve bármely színben 1 kg. 80 fillér.

Mosható. ☞

☞ Tartós és nem ragad. ☞

☞ Mosható.

Kerti bútor lakkok

Szalmakalap lakkok